

Αθήνα, 03/03/2023

Ερώτηση

Προς τον κ. Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου

Θέμα: «Απροστάτευτοι οι ασυνόδευτοι ανήλικοι στη χώρα μας μόλις συμπληρώνουν το 18^ο έτος της ηλικίας τους»

Τα ασυνόδευτα παιδιά, οι ανήλικοι χωρίς οικογένεια αποτελούν το πιο ευάλωτο τμήμα των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών που φτάνουν στη χώρα μας, έχοντας εγκαταλείψει τις πατρίδες τους, διωγμένα συνήθως εξαιτίας ένοπλων συρράξεων ή άλλων συνθηκών που έχουν θέσει σε κίνδυνο τη ζωή τους.

Σύμφωνα με τους κανονισμούς της ΕΕ, τα ασυνόδευτα ανήλικα δικαιούνται άμεσης βοήθειας κατά την άφιξή τους σε κάποια χώρα-μέλος για όσο διάστημα εκκρεμεί η αίτηση για τη χορήγηση ασύλου και μετά τη απονομή του, δεδομένου ότι οι ευρωπαϊκοί κανόνες επιτάσσουν να λαμβάνουν την ίδια φροντίδα με τα παιδιά της χώρας υποδοχής σε όλα τα επίπεδα (υγεία, διαμονή, παιδεία, νομική εκπροσώπηση).

Στην Ελλάδα, το πλαίσιο προστασίας των ασυνόδευτων ανηλίκων έχει γίνει πολύ συχνά αντικείμενο κριτικής τόσο από Οργανώσεις Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων όσο και από Ευρωπαϊκές και διεθνείς Αρχές, παρά τις κατά καιρούς πανηγυρικές ανακοινώσεις της κυβέρνησης, αναφορικά με τη φροντίδα τους.

Τον Νοέμβριο 2019 ο κ. Μητσοτάκης ανήγγειλε τη δημιουργία άτυπου συντονιστικού υπό τον ίδιο για τα ασυνόδευτα ανήλικα προσφυγόπουλα και τον Φεβρουάριο 2020 επανίδρυσε το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, που

είχε ιδεοληπτικά καταργήσει, ως Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου εντάσσοντας σε αυτό Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανήλικων.

Ακολούθησε, σχεδόν δύομισι χρόνια μετά, ένα νέο κυβερνητικό σχέδιο ένταξης των ασυνόδευτων ανηλίκων, με το νόμο 4960/2022, που όμως αποδείχθηκε ένα σχέδιο-ευχολόγιο καθώς όχι μόνο δεν δίνει τη δυνατότητα στους ασυνόδευτους ανήλικους να ενταχθούν στην ελληνική κοινωνία αλλά τα αφήνει χωρίς νομικό πλαίσιο προστασίας μετά την ενηλικίωση τους, με άμεσο τον κίνδυνο της απέλασης τους.

Διάφορα παραδείγματα που ήρθαν στο φως της δημοσιότητας, όπως οι περιπτώσεις του νεαρού Σαϊντού (Saidou), πρόσφυγα από την Γουινέα, του νεαρού Cissé στη Σάμο, του Salman στην Αθήνα, του Hemin, του Doaa και του Rahma – αδερφών από το Ιράκ – στο Βύρωνα, του Padou Bendo Mayuma στην Κορινθία, αποτελούν την ορατή μόνο πλευρά ενός γενικότερου μεγαλύτερου προβλήματος, μια ελάχιστη πλευρά που έγινε γνωστή εξαιτίας κινητοποιήσεων των τοπικών κοινωνιών.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το συγκεκριμένο πρόβλημα καθιστά τα ασυνόδευτα παιδιά ευάλωτα στη βία και εκμετάλλευση, 43 Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, διοργάνωσαν στις 12 Ιουλίου 2022 ημερίδα με θέμα τη νομική προστασία των ασυνόδευτων παιδιών. Στη διάρκεια της ημερίδας αυτής η Υφυπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου κα. Σοφία Βούλτεψη αναγνώρισε την επείγουσα ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης και δεσμεύτηκε ότι εντός Σεπτεμβρίου του 2022, θα γίνονταν ενέργειες για τη ρύθμιση του ζητήματος.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2022, και επειδή, παρά τις δεσμεύσεις της Υφυπουργού, καμία νομοθετική πρωτοβουλία δεν υπήρξε ως προς το θέμα της νομικής προστασίας των ασυνόδευτων ανηλίκων, στα πλαίσια συνεδρίασης της Υποεπιτροπής της Βουλής για την Καταπολέμηση της Εμπορίας και της Εκμετάλλευσης Ανθρώπων, τέθηκε το ζήτημα από τη Βουλευτριά Ρ. Χρηστίδου από πλευράς ΣΥΡΙΖΑ. Η Βουλευτριά επανέλαβε προς τη Υφυπουργό την ανάγκη επίλυσης του ζητήματος, επισημαίνοντας πόσο επείγουσα είναι για τα παιδιά αυτά η χορήγηση νομιμοποιητικών εγγράφων καθώς η αίτηση τους για χορήγηση ασύλου, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, απορρίπτεται είτε σε πρώτο είτε σε δεύτερο βαθμό.

Η Υφυπουργός, απαντώντας στη διάρκεια της ίδιας συνεδρίασης, δήλωσε ότι εκείνη την ίδια μέρα είχε παρουσιάσει στο Υπουργικό Συμβούλιο 2 σχετικές διατάξεις, οι οποίες επρόκειτο να έρθουν για ψήφιση στο Κοινοβούλιο, μετά τις διακοπές των Χριστουγέννων. Δήλωσε, επίσης, ότι οι διατάξεις αυτές προβλέπουν άδεια διαμονής δεκαετούς διάρκειας για τα ασυνόδευτα ανήλικα που καταφεύγουν και ενηλικιώνονται στη χώρα μας.

Δυστυχώς, δύο μήνες μετά, και αυτή η νεότερη δέσμευση της Υφυπουργού, δεν έχει υλοποιηθεί, με αποτέλεσμα τα ασυνόδευτα παιδιά να παραμένουν εντελώς απροστάτευτα, μόλις συμπληρώνουν την ηλικία των 18 ετών, αποκλεισμένα και περιθωριοποιημένα, ευάλωτα σε κάθε είδους εκμετάλλευση, με διαρκή τον κίνδυνο της απέλασης τους.

Επειδή αποτελεί υποχρέωση της Πολιτείας η λήψη θετικών μέτρων για τη διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του κάθε παιδιού, ειδικότερα των παιδιών που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση

Επειδή τα ασυνόδευτα παιδιά που έχουν καταφύγει στη χώρα μας, μετά τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους τους, βρίσκονται σε «νομοθετικό κενό», χωρίς δικαιώματα, με άμεσο τον κίνδυνο της απέλασης τους

Επειδή υπάρχουν, διεθνώς, επιτυχημένα παραδείγματα αντιμετώπισης του ζητήματος σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (όπως, ενδεικτικά, έπραξε από το 2021 η Ισπανία)

Επειδή επανειλημμένα, η κυβέρνηση έχει ανακοινώσει δεσμεύσεις επίλυσης του ζητήματος, αναγνωρίζοντας στα λόγια τη σπουδαιότητα του, αλλά χωρίς να προχωρά σε έμπρακτη λύση του, παραβιάζοντας συνεχώς τα χρονοδιαγράμματα που ή ίδια θέτει

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

Είναι αλήθεια ότι στις 21 Δεκεμβρίου 2022 παρουσιάστηκαν στο Υπουργικό Συμβούλιο 2 διατάξεις, που προέβλεπαν άδεια διαμονής δεκαετούς διάρκειας για τα ασυνόδευτα ανήλικα που καταφεύγουν και ενηλικιώνονται στη χώρα μας; Για ποιο λόγο οι διατάξεις αυτές δεν έχουν έρθει προς συζήτηση και ψήφιση στο Κοινοβούλιο;

Πότε θα υλοποιηθεί η κυβερνητική δέσμευση για χορήγηση νομιμοποιητικών εγγράφων σε ασυνόδευτους ανηλίκους που έχουν βρει καταφύγιο στη χώρα, φοιτούν στα σχολεία της, εντάσσονται στην κοινωνική ζωή της, αλλά όταν ενηλικιώνονται γίνονται «αόρατοι» για τις ελληνικές Αρχές και κινδυνεύουν με απέλαση;

Οι Ερωτώντες και Ερωτώσες Βουλευτές

**Χρηστίδου Ραλλία
Αλεξιάδης Τρύφων
Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)
Αυλωνίτης Αλέξανδρος –Χρήστος
Βαγενά Άννα
Βαρδάκης Σωκράτης
Βερναδάκης Χριστόφορος
Βίτσας Δημήτρης
Δρίτσας Θεόδωρος
Ζουράρις Κωνσταντίνος
Ηγουμενίδης Νικόλαος
Θραψανιώτης Μανόλης
Καλαματιανός Διονύσιος
Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)
Καφαντάρη Χαρά**

Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μουζάλας Ιωάννης
Μπακαδήμα Φωτεινή
Μπαλάφας Ιωάννης
Νοτοπούλου Αικατερίνη
Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)
Παπαηλιού Γεώργιος
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Ραγκούσης Ιωάννης
Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ)
Συρμαλένιος Νικόλαος
Τόλκας Άγγελος
Φάμελλος Σωκράτης
Φίλης Νικόλαος
Ψυχογιός Γεώργιος